

УДК 130.121:159.9.019.2

*Т.В. Количева.*  
*T.V. Kolycheva*

### СУЧАСНІТЬ І ГЕШТАЛЬТ

#### GESTALT AND MODERN TIMES

Поняття «гештальт», як відомо з психології та філософії, означає структуру, форму, конфігурацію. Гештальт-підхід спрямований на підтримку та розвиток будь-якого утворення. Дуже широкої популярності набуває гештальт-психологія і психотерапевтичні прийоми, які виходять з неї. Однак, як вважав Ф. Перлз, «цей метод надто гарний, щоб використовувати його тільки у випадку захворювань і відхилень». Можна сказати, що гештальт-підхід може бути застосованим у будь-якій галузі. С. Гінгер також висловлює думку, що гештальт-терапія адресована будь-якій людині, яка намагається максимально розвинути свій латентний потенціал.

Гештальт являє собою своєрідну філософію, яка впроваджує ідею життя в аутентичному контакті з собою. Гештальт закликає особливим чином поглянути на взаємодію людини та світу – сприйняти себе як неповторну особистість у контакті з багатьма елементами, які мають вплив на власне життя та події. Потрібно побудувати з цієї взаємодії цілісну структуру, яка буде існувати за своїми законами.

Така ідея розповсюджується на всі сфери життя в сучасному світі. По-перше, звісно, це є психотерапія, у якій робиться акцент на підтриманні людиною власної цілісності. Також є така галузь, як соціогештальт – особливий підхід до розвитку соціальних інститутів. Окрім того, ідеї гештальту можуть використовуватись у самопізнанні, що передбачає знаходження змістової єдності та встановлення границь самоідентичності. Дуже цікава галузь, яка використовує гештальт, – це дослідження в програмі штучного інтелекту, за допомогою яких наука намагається відповісти на питання стосовно можливості імітації машиною інтелекту людини та доцільності цього. Важливою в цьому є думка про недостатнє врахування в програмі штучного інтелекту гештальт-феномену свідомості – феномену цілісності.

Можна зробити висновок, що завдяки формулюванню головних закономірностей гештальт-теорії, механізмів дії гештальту, а також, специфіці його застосування відкриваються нові перспективи вивчення участі гештальту в різних сферах життя людини.

УДК 1 (091)

*А.І. Кривий*  
*A.I. Kryuy*

### ПРОБЛЕМА ВІДЧУЖЕННЯ В ІСТОРІЇ ФІЛОСОФІЇ

#### PROBLEM OF SEPARATION IN THE HISTORY OF PHILOSOPHY

Проблема відчуження є однією з актуальних філософських проблем. Її формулювання на рівні всезагального, як і введення у науковий обіг самого поняття

„відчуження”, пов'язано з філософськими дослідженнями видатного німецького філософа XIX століття Г. Гегеля. Але змістовно коріння цієї проблеми, як і

багатьох інших, знаходиться у філософії античного періоду. У найбільш чіткій формі в античний період вона проявляється в сократівсько-платонівській концепції всезагального, яка більшою мірою опирається на вчення про єдине і неділиме буття елеатів і вчення про числа піфагорійців.

Серцевиною філософії Платона є вчення про ідеї, які розглядаються як універсальні сутності існуючого, як чисте буття. Ідеї – це загальні поняття, що не лише відчужуються Платоном від предметного світу, а і відриваються від самого людського мислення і перетворюються на самостійний суб'єкт, який починає диктувати свою волю (стає сутністю) предметному світу.

У філософській концепції Аристотеля відчуження постає як протиставлення матерії і форми. Причому остання набуває статусу всезагальності лише в тій мірі, в якій відчужується (очищується) від матеріальності. У соціальному плані таке відчуження призводить до втрати особистістю своїх прав і свобод поза межами громадянства. Основною рисою людини стає її полісність. Традиція

протиставлення матерії і форми (тілесності і духовності) не лише зберігається, а стає домінуючою протягом всього Середньовіччя і лише в пантеїстичній філософії Відродження та Нового часу знаходить деяке компромісне рішення.

У Новий час на передній план виступає соціальний аспект проблеми відчуження. Популярна в цей час концепція соціального договору більшою (Т. Гоббс) чи меншою (Дж. Локк) мірою обґрунтовує відчуження природних прав і свобод людини. У подальшому в німецькій класичній філософії проблема відчуження ставиться в повній формі і розглядається як на рівні одиничного, так і на рівні всезагального (як відчуження одиничних форм буття всезагального).

У марксизмі відчуження розглядається як природне – виділення людини з природи, так і соціальне – відчуження від людини продукту та процесу праці і відчуження від людини її людської сутності та перетворення її на товар.

Така тенденція аналізу цієї проблеми зберігається і в сучасній філософії.

УДК 316.323:141.7

*В.М. Овчаренко*  
*V.M. Ovcharenko*

## ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ ГЛОБАЛІСТИКИ ЯК НОВОЇ НАУКИ

### PHILOSOPHICAL PROBLEMS OF NEW SCIENCE GLOBALISTICS

Глобалістика – різнобічне вчення про тенденції й направленості розвитку сучасного світу, яке стосується всіх сфер життя суспільства, усіх сторін розвитку сучасної цивілізації, яка примушує переосмислити зміст взаємовідносин Сходу і Заходу, держав-лідерів і держав третього світу. Незважаючи на різноманіття моделей суспільно-політичного устрою різних країн, їхні культурні традиції й життєвий устрій,

усі вони виявляються включеними сьогодні в процес у стратегічному плані незворотніх перетворень, які чекають негайного свого осмислення. Увесь світ прийшов у рух, народи всіх континентів відчувають на собі вплив нових глобальних цивілізаційних процесів, що відбуваються настільки ж стихійно, наскільки й закономірно. Тому глобалістика представляє проблеми радикальної перебудови світу, різні